IX. évfolyam. Ujpest, 1904. május 5. 18 szám

Előfizetési ár: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér. Hirdetések marsadott árak szerint.

A lap megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8 hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: István-utcza 9. hová a lap anyagi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők.
Kiadótulajdonos: FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVŰ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Az ujpesti Gymnásium!

Ujpest, május hó 5-én.

Ha igaz az a közmondás, hogy: „Mennél nemesebb a gyümölcs, annál későbben érik“: akkor az ujpesti Gymnásium kérdése a legnemesebb gyümölcsök közé tartozik, mert már évtizedek óta érlelődik és még ma sem élvezhető.

Sürgette a sajtó, sürgette száz meg száz intelligens szülő, a ki Ujpesten lakott s csak azért költözött el innen, mert a gyermekeit nem tudta itt iskolába, gymnásiumba járatni.

Sürgetik a társadalmi osztályok, a közmüvelődési egyesületek, a melyek nemcsak nevetséges, hanem sértő dolognak is tartják azt, hogy az ujpesti embernek könyörögnie kell, kilincselnie kell, ha fiát valamelyik fővárosi gymnásiumba akarja járatni s müvelt magyar embert akar belőle nevelni.

Sürgeti száz meg száz anya, aki csak rettegve bocsátja szeretett, sokszor egyetlen gyermekét kánikulai melegben, szibériai hidegben, esőben, hóban s viharban a hét-nyolcz kilométernyi távolságban levő fővárosi iskolába, és szivszorongva lesi vajjon egészségesen térvissza, vajjon nem hozza-e magával a felhevülés vagy a meghülésből származó halálos betegségek csiráit haza, vajjon érintetlen maradt-e a villanyos s a vasuti kocsikban utazó fertőző és ragályos anyagoktól.

Mindhiába!

Minden sürgetés kárba veszett!

Az ujpesti Gymnásium ügyét senki sem tudta előbbre vinni, pedig *Wolfner* Tivadar országgyülési képviselő még telket is ajándékozott erre a czélra a községnek!

Nem kutatjuk az akadályokat nem vádolunk közönnyel, erélytelenséggel, rosszakarattal senkit: csak örömmel konstatáljuk, hogy községünk vezetőférfiainak sikerült a Szent-Benedek rendiek pannonhalmi *főapátjának: Fehér Ipolynak* a figyelmét a ujpesti gymnásium kérdésére terelni.

A hazafias s nagy müveltségü főapát, a mint hiteles forrásból értesülünk, érdeklődik az ujpesti Gymnásium kérdése iránt, mi pedig *reméljük*, hogy az a *Szent-Benedekről* nevezett rend, amely a magyar közoktatásügynek oly nagy szolgálatokat tett s a mely e téren oly elévülhetetlen érdemeket szerzett eddig: ezt az alkalmat sem fogja elmulasztani, segit az ujpesti családok nagy baján s a mig egy uj Szent-Benedek rendi Gymnásinummal szaporitja taninitézeteinek a számát, addig egy oly babérlevéllel gyarapitja d cskoszoruját, a melyre büszkén fog a rend története évszázadok mulva is hivatkozni.

Ha Pannonhalmának főapátja *Fehér Ipoly* s rendjének többi intéző tagjai komoly és érdemleges megfontolás tárgyává teszik azt, hogy Ujpestnek a legujabb statisztikai kimutatás szerint, még a hanytlásnak ebben a szomoru korszakában is, 10,811 tankötelesgyermeke van, s hogy e tankötelesek közül a nyomorult közgazdásági viszonyok daczára is 550 fiu jár az ujpesti állami polgári fiuiskolába, 698 fiu jár a felső elemi osztályokba, *139 jár a budapesti gymnásiumokba*, 66 jár a székesfővárosi kereskedelmi iskolákba, 37 a magántanuló s még a vidéki gymnásiumok számára is jut az ujpesti tanulni vágyó fiukból egykettő; ha tekintetbe veszik, hogy a gymnásiumba járók számát nemcsak Ujpest szülöttei, hanem Ujpest jomódu vidékének a gyermekei is tetemesen megnövesztik, ha Ujpesten gymnásium létesül; ha tekintetbe veszik, hogy községünkben a *tudományos nevelés és müveltség terjesztésén* kivül olyan *valláserkölcsi és nemzeti* feladatok megoldása vár éppen a Szent-Benedek rend tanáraira, a mely nemcsak méltó hozzájuk, hanem kötelező is reájuk: akkor *Fehér Ipoly* főapát s a rendnek többi intézői egy pillanatig sem fognak habozni elhatározásukban s még ez év folyamán kiküldik hozzánk Ujpestre az apostolaikat, kiket arról biztositunk, hogy községünknek lakosai, vallásfelekezeti külömbség nélkül, ujongó lelkesedéssel fogják fogadni.

A Szent-Benedék rend tagjairól s különösen e rendnek pannonhalmi főapátjáról tudjuk, hogy átvannak hatva ama gondolattól s megvannak győződve

TARCZA.

Az ember utjai és a gondviselés utjai.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

Otthon Vincze meg akarta közeliteni öcscsét.

— Őszintén sajnálom, — mondá — hogy atyánk . . .

— Távozzál mellőlem kigyó! kiáltá Antal, az öklét összeszoritva. Nem elég, hogy örökségemtől megfosztottál, még gunyolódni is akarsz? Atyámra nem neheztelek, azt tévutra vezetted, de téged nyomorult, megátkozlak! Csak tartsd meg a pénzt, amelyet tőlem elkaparitottál ugy áldást sem fog reád hozni.

Antal ugyanazon a napon, amelyen Vincze elküldte neki a hatezer koronát, eltünt szülőföldjéről.

Senki sem tudta hová lett.

II.

Harmincz évvel később, egy ember tünt föl Rozsnyó utczáján, akiről senki sem tudta honnan jött, hogy hivják, micsoda, kicsoda. Egyszerüen a harangozó lakójának nevezték, mert a harangozó szerény szobácskájába szállásolta be magát. Furcsa egy emberke volt ő kelme. Uriasan öltözködött, előkelően viselkedett, komoly és hallgatag volt. Arczvonásai, melyeket néha a buskomorság és a bánat felhője boritott be, átélt viharokról tanuskodtak. Hogy senkivel sem érintkezett, azt senki sem vette neki rossz néven, de hogy a templomot elkerülte, hogy a kereszt előtt a kalapját soha sem vette le, azon a városka jámbor lakói nagyon megbotránkoztak s szinte meggyülölték.

A halottak napját megelőzőleg két nappal, lassu léptekkel, fáradtan haladt a gyülölt idegen a temető felé.

A temető kapujánál egy tizenegy éves leánykával találkozott, aki üde zöld mohát vitt a kosárkájában, melylyel atyja sirját akarta kirakni.

— Dicsértessék a Jézus Krisztus! köszönté a kis lány illedelmesen az idegent, midőn mellette elhaladt.

Egszin szemei, melyekből az ártatlan lélek szórta fénysugarait, részvétteljesen futottak végig a harangozó lakóján, mintha azt akarták volna mondani: „Sajnállak szegény ember, mert nagy bánatod lehet!“

Egy ideig mozdulatlanul állott egy és ugyanazon helyen a csodálatos ember, azután, mintha álomból ébredt volna föl, körüljártatta a szemeit s a sirok közé irányitotta lépteit, miközben a gondolat egész raja bizsergett agyában.

— Mi volt ez? kérdezte önmagától halkan. — Angyal volt talán, akit az Isten küldött hozzám, hogy értésemre adja, miszerint még nem felejtkezett meg rólam. Pusztán véletlenség volt a megjelenése, avagy több ennél? Milyen édesen hangzott a köszöntése! Hogy ragyogtak a szemei! Most már értem az üdvözlését is: dicsérjem az Üdvözitőt, mert vigasztalót küldött számomra, vigasztalót, aki uj életre serkentett, — sajnos — nagyon ritkán gondoltam eddig reá.

Igy gondolkozva s önmagával beszélgetve, egyszerre a temető kápolnájának a lépcsőjéhez ért. Néma, ünnepi, mondhatnám szent csend vette őt körül. Belépett a kápolnába, melyet a lenyugvó nap sugarai aranyoztak be. Leült egy padba s egész élete elvonult a lelki szemei előtt. A multnak egy sötét alakja ijesztette meg őt a legjobban. Ez az alak lelkének közönyössége volt, amelylyel eddig az Isten s az isteni dolgok iránt viseltetett.

Oh, mit adott volna annak, aki ettől az ijedtségtől megszabaditotta volna!

Egészen le volt verve, érezte azonban, hogy e szent helyen az Isten közelében van s ez némileg megvigasztalta. Lelki fájdalmának sulya alatt felemelte a szemeit s az oltárképre esett tekintete. Jézus szive volt ott az oltárképen lefestve, alatta pedig a következő szavak állottak: „Jöjjetek mindnyájan hozzám, kik fáradtak és terheltek vagytok, én fel akarlak üditeni!“

Sokáig, nagyon sokáig nézte a Megváltó jóságos arczát s egyszerre megnedvesültek a szemei s a könyek patak módjára omlottak arczán végig. E könyek leemelték lelkéről a követ, lebontották szivéről a kérget; érezte, hogy megkönnyebült s ajkai alázatosan rebegték: Ó uram, szabad-e nekem hálátlannak, aki oly fáradt s oly terhelt vagyok, még hozzád jönnöm? Találok-e még békét és nyugalmat lelkem számára?

Ekkor ugy tetszett neki, mintha az Üdvezitő intett volna feléje s mintha igy szóllott volna hozzája: „Az én szivem, mindenkit befogad, legyen a vétke bármily nagy, irgalmat és kegyelmet, a bünbánat mindig remélhet!“

Ezek után megvigasztaltan elhagyta a temető kis kápolnáját. A közeledő éj árnyai haza kényszeritették menni. Midőn a város első házaihoz ért egy leányokból álló csoport feltartóztatta őt.

(Folyt. köv.)

arról, hogy jó hazafiakat s vallásos erkölcsös embereket nevelni: éppen oly dicsőség és éppen oly szent kötelesség, mint Istennek házat épiteni, éppen azért hisszük, hogy hivó, kérő szavunkat nemcsak meghalgatják, hanem teljesiteni is fogják.

Adja Isten, hogy ugy legyen! s hogy az Ujpesti gymnásium végre valahára létre jöjjön!

Brankovics György.

A kereskedelem mint hivatás.

II.

A kereskedelmi hivatás létjogosultságának okai ma ép ugy fennállanak, mint abban az időben, a mikor a kereskedelem a legkezdetlegesebb elemeiből kialakult. Szánakozó mosolylyal meséljük ma gyermekeinknek, hogy volt idő, a melyben az áruk kicserélése oly módon történt, hogy az áru termelőjének magának kellett kiválasztania a fogyasztót, a kinek termelési feleslegét ő vételárként kapván, azt saját fogyasztási czéljaira használhatta fel. Ezen kezdetleges állapot felel meg lényegében azon ideálnak, melyet ma, annyi ezer esztendő után, azok kivánnak megvalósitani, a kiknek jelszavuk, hogy a termelőt a fogyasztóhoz közelebb kell hozni. Ennek ellenében azon körülményt, hogy ezen ős állapottól való eltávolodás és vele együtt a kereskedő osztály müvelődése és fejlődése mindenütt a kulturális haladás mértföldjelzőjévé vált és hogy a kereskedők mindenütt és mindenkor a kultura legelső zászlóvivői közé tartoztak, előszeretettel hagyják figyelmen kivül. Csak kelletlenül és mindennemü korlátozásokkal hajlandók elismerni, hogy a civilizáció és haladás mai fogalma szerint azon államok, a melyek a civilizáció legfelső fokán állanak, ugy relative mint abszolute is, a legnagyobb és legfejlettebb kereskedelemmel birnak. Szerencsére a viszonyok egyebütt másképen alakulnak. Ezen sorok irója, mint éppen e helyen nem érdektelen tényt felemlitheti, hogy alkalma nyilván az elmult hetekben a kérdésről a porosz kereskedelmi miniszterrel eszmecserét folytatni, ezen előkelő államférfi nyomatékosan hangoztatta előtte, hogy a porosz és német kormány igen nagy sulyt helyez az ugynevezett közvetitő kereskedelem, tehát általában a kereskedelem erősitésére és hogy ő egyetértőleg a német birodalmi kanczellárral, arra törekszik, hogy ezen kereskedelemnek a lehető legnagyobb könnyitéseket nyujtsa és azt az ellene irányuló tárgyi támadással szemben megvédje.

Ezen felfogás uralkodván egy oly birodalomban, mely egy erős müvelt polgári osztály felett rendelkezik, mennyivel inkább van szüksége a magyar államnak egy ilyen keresetképes középosztályra. Valóban közös feladata mindenkinek, a ki az ország javát szivén viseli, hogy e középosztályt nemcsak fentartsa mai kereseti viszonyaiban, hanem azt az állami lehetőség kereteiben erősitse és fejleszsze. Mindenekelőtt azonban a társadalom és a politikai élet vezető férfiainak volna feladata azoknak a jogosulatlan előitéleteknek eloszlatása, melyek minálunk még a kereskedelmi hivatáshoz kapcsolódnak, hiszen alaposabb megfontolás után mindenki előtt nyilvánvaló, hogy azon vádak közül, melyek a kereskedelem, mint intézmény ellen intéztetnek, egyik sem jogosult. Nincs hivatás, mely nagyobb érdeklődést tanusitana minden, a közjólétre irányuló hasznos és haladást jelentő intézmény iránt, mint éppen a kereskedelem, mely rá van utalva mindazokra, a kiknek összességéből az állam közössége létesül. Valóban a kereskedővilág átlagos hazafiságát és hazafias áldozatkészségét egy gazdasági ág sem szárnyalja tul. Kétségtelen és nincs is szándékunkban kétségbevonni, hogy egy hivatási ág feladatai és azok gyakorlati teljesitése között sajnálatos eltérések mutatkoznak. Téves volna feltételezni és nevetséges állitani, hogy ha létezik biró, a ki megvesztegethető; orvos, a ki orvosi büntény elkövetésére hajlandó; katonatiszt, a kit katonai becsületétől meg kell fosztani, állami és törvénhatósági tisztviselő, a ki a reá bizott titkokat elárulja: hogy csak éppen a kereskedelemben és iparban nem fordulhat elő egyeseknek hasonló eltévelyedése.

Sajnos ily esetek tényleg elő is fordulnak, habár a fennálló autonóm érdekképviseletek szorgos fáradozásának éppen az utolsó években sikerült a visszaéléseknek, főképen a tipikusan visszatérőknek csökkentése, sőt részben teljes kiküszöbölése is. Ezen irányban is tág tere nyilik a kereskedők most alakitandó egyesülése tevékenységének, mint a hogy egyáltalában szükséges, hogy ezen egyesülés feladatai igen nagyok legyenek és remélhetően tesznek is. Ki kell vinnie és meg kell szilárditania a legtágabb körökben azt a felfogást, hogy a kereskedő tevékenységében ugyanazok az altruisztikus mozzanatok érvényesüljenek, mint valamennyi többi gazdasági ág működésében; hirdetnie kell, hogy a kereskedelem produktivitása semmivel sem csekélyebb, mint a gazdasági népesség egyéb részeié; hangoztatnia kell, hogy a társadalmi osztályozásban a kereskedő világot csak olyan hely illeti meg, mint azokat, a kik hivatásosan foglalkoznak iparral vagy mezőgazdasággal. Ezek képezik a kereskedők egyesülése programmjának ideális részét. Gyakorlatilag pedig feladatává kellenne tennie az egyesülésnek, hogy az egész kereskedővilágot, tehát az ipart és kereskedelmet egyaránt képviselje és felkarolja; a legtávolabbi falunak legkisebb kereskedőjét és iparosát is támogassa, ha annak jogosult érdekeit veszély fenyegeti. Másrészt azonban törhetetlen erélylyel arra kellene törekednie, hogy az intézményekben mutatkozó káros jelenségeket, ugyszintén egyesek visszaéléseit kimélet nélküli beismeréssel és pellengérre állitással kiküszöbölje.

Irányadóvá válhatik ez az egyesülés továbbá az által is, hogy alkalmas rendszabályokkal hozzájárul üzletembereink szük látkörének kibővitéséhez és megfelelő inditványokkal a kormányt és a törvényhozást is rá birja a vele való együttmüködésre. E munkának a legközelebbi jövőben abban is kellene nyilvánulnia, hogy gyámolitsa a kereskedelmet abban az eddigelé sikertelen törekvésben, hogy Magyarország a világkereskedelemben részes hatalmak sorába emelkedjék és hogy a magyar kereskedelemnek önállósitása a vámkülföld irányában még az Ausztriával való vámközösség tartama alatt is előmozditassék. Mindezek azonban oly kérdések, melyeknek tárgyalása jelenleg nem időszerű. Bizonyára lesz róluk szó bőven a közel jövőben ezen lap hasábjain is. Óhajtom különösen, hogy a „Pester Llyod"-nak jusson osztályrészül sikeresen folytatnia azon irányt, melyet immár 50 éve az összes politikai és gazdasági viszonyok szabadelvü fejlődésének érdekében követett és a mely szellem megfelelt azon komoly és előkelő kereskedők szándékának, a kik ezen most már világszerte ismert lapot megalapitották.

Kornfeld Zsigmond.

HIREK.

— **Tan- és óvóköteles gyermekek száma — Ujpesten az 1903 4. tanévben** összesen 10,811. Ezek közül vallás szerint 7259 róm. kath., 23 görög kath., 9 görög keleti, 482 ág. hitv. evangelikus, 915 ev. református, 1 unitárius, 2122 izraelita. *Anyanyelv szerint:* 10422 magyar, 154 német, 199 tót, 9 szerb, 3 lengyel, 1 szász, 8 cseh, 9 olasz, 6 angol. *Kor szerint:* 3—5 éves: 1610 fiu — s 1576 leány; 6—11 éves: 2852 fiu — s 2766 leány; 12—14 éves: 831 fiu — s 717 leány; 15 évnél idősebb: 452 fiu — s 7 leány. *Nem szerint:* 5745 fiu, 5056 leány. *Iskolába (ovodába) járt az 1903. évi deczember hó 31-ki állapot szerint:* 6660, (még pedig helyben 5418, más községben 205, magán tanuló 37) időközben meghalt vagy elköltözött: 623. *Iskolába* (ovódába) *nem járt:* 3528. Az iskolába nem járók közül: 1340 fiu és 1314 leány 3—5 éves; 205 fiu és 261 leány 6—11 éves; 91 fiu és 178 leány 12—14 éves, s (ezek közül 69 fiu és 161 leány nem tanoncz és 22 fiu, 17 leány tanoncz); 39 fiu és 100 leány 15 évnél idősebb s vagy iparos, vagy kereskedő tanoncz. *Az ovódába nem járók száma 2654; az iskolába nem járók száma: 874.* Az iskolába s ovodába nem járók közül 2540 róm. kath; 7 görög kath; 4 gör. keleti; 142 ág. hitv. evangelikus; 262 ev. ref: 573 izraelita; 3389 magyar, 62 német, 86 tót, 1 lengyel, 1 szász, 3 cseh, 1 szerb, 6 olasz, 1 angol. A 12—14 évesek közül 185 fiu és 34 leány, — a 15 évnél idősebbek közül 401 fiu és 107 leány összesen tehát 817 iparos vagy kereskedő-tanoncz. Azoknak száma, akik se iskolába nem járnak, se nem tanonczok: 69 fiu és 161 leány s ez utóbbiak mind 12—14 éves korban vannak. E nagyfontosságu statisztikai kimutatást, a statisztikai hivatal számára elismerésre méltó gondossággal és pontossággal *Lukáts* Imre községi irnok állitotta össze.

— **Az 1904. évi fősorozás** a váczi járásban f. é. május hó 24., 25., 26., 27., 28., 30 és 31-én fog megtartatni. Ez alkalommal a sorozó bizottságnak *Kemény* Gusztáv nyug. főszolgabiró lesz a polgári elnöke s dr. Nagy Ármin jár. orvos lesz a polgári orvos.

— **Az ujpesti „Függetlenségi kör"** uj tisztikarát a következőleg alakitotta meg. Elnök: dr. Ugró Gyula. Alelnök: Emmerlieng Rezső és Pohl Károly. Jegyzők: Csehi Gyula és Wágner Jenő. Pénztáros: Vankó István. Gazda: Vnuk Lajos. Zászlóvivő és könyvtáros: Ugró Kálmán. Ellenőr: Csepreghy Pál. Választmányi tagok: Ziegler József, Tomcsányi Árpád, Zsuffa Béla, Tresz Károly, Emmerlieng Antal, Horváth József, Székely Lajos, Kirschner Lipót, Horn Ferencz, Szücs József, Sternthal Miksa, Lagler Ferencz, Konyha Géza, Lechner Ferencz, Brackó Imre, Kubányi Károly, Baráth Lajos, Farmathy István, Ugró Dezső, Ranyák György, Herczog József, Kucsera Imre, Choboth Mihály, Mártonffy Imre, Fornheim Zsigmond, dr. Aradi Béla, Ivanya János, Poók János, Némethy László, Melyer Károly, Korányi Jenő, Tanács Dezső, Kiss Pál, Szabó Béla, dr. Fehér Mór.

— **Névmagyarositás.** Kiskoru *Fischer* Lajos budapesti illetőségü ujpesti lakos, családi nevét belügyminiszteri engedélylyel *Halász*-ra változtatta át.

— **Házi hangverseny.** Az Ujpesti Zenemüvelő Egyesület (Conservatorium) f. évi május hó 7-én (szombaton) *Erkel Sarolta* urhölgynek és *Schiffer Adolf* ur gordonkaművésznek az orsz. zeneakadémia tanárának szives közremüködése mellett az ujpesti községháza disztermében házi hangversenyt rendez, melynek következő a müsora: 1. *a*) D'Albert. Suite *b*) Rubinstein. Etude de concert. Zongorán előadja: *Erkel Sarolta* úrhölgy. 2. *a*) Giordiani.Ária. *b*) Saint-Säéns. Allegretto. *c*) Popper D. Spanyol táncz. Gordonkán előadja: *Schiffer Adolf*, Zongorán kiséri *Erkel Gyula*. 3. Rossini.Ária Lammermóri Lucia czimü operából. Enekli: *Oltean Klotild* úrhölgy. Zongorán kiséri: *Erkel Gyula*. 4. Volkmann. Visegrád. *a*) Eskü. *b*) Fegyvertáncz. Zongorán előadja: *Erkel Sarolta* úrhölgy. 5. *a*) Schubert-Popper. Ave Mária. *b*) Popper. Papillion. Gordonkán előadja: *Schiffer Adolf*. Zongorán kiséri: *Erkel Gyula*. Kezdete este ½ 8 órakor. Előadás közben az ajtók zárva maradnak.

— **Közgyülés.** A „Régi hivek köre" f. é. május hó 7-én este 6 órakor tartja a saját kör helyiségében ez évi rendes közgyülését, melyre a tagok lapunk utján is meghivatnak. A „Régi hivek köre" az egyedüli kör ez időszerint Ujpesten, amely községünk

ügyeivel alapszabályainak értelmében foglalkozik s miután ezt fennálása óta csak a közjó s Ujpest közös érdekeinek a szemelőtt tartásával tette: reméljuk, hogy müködése jövőben még üdvösebb leend, mint a multban volt.

— **Ezüst menyegző.** Községünk köztiszteletnek örvendő polgára *Klein Bernát* és neje született *Schlesinger Janka* házasságuk 25-ik évfordulóját ünnepelték meg egész csendben a mult héten. A rokonok, ismerősök és jóbarátok szerencsekivánataihoz mi is őszinte szivvel hozzá járulunk.

— **Közigazgatási bejárás.** A távbeszélő hálózat részére kábelvonalok fognak Ujpest területén berendeztetni s az illetékes hatósági kiküldöttek a kőzigazgatási bejárást f. é. mujus hó 18-án d. e. 10 órakor fogják megkezdeni.

— **Helyreigazitás.** Lapunk mult számában, az O. M. K. E. ujpesti kerületének alakuló üléséről közöl' tudósitásunk hibás volt annyiban, amennyiben a vezetőség névsorából kimaradt *Sonnenfeld* Miksa neve, a ki szintén alelnökké lett megválasztva. Az elnézésből eredő hibát ezennel kötelességszerüen helyreigazitjuk.

— **A művészeti és iparművészeti kiállitás** a bejelentett művek nagy mennyisége és művészi szépsége folytán Ujpest egy érdekes és szép látnivalója lesz. A kiállitáson részt vesznek az Ujpesten és Rákospalotán lakó összes művészek és művésznők szebbnél szebb képekkel, szobrokkal, kézimunkákkal, valamint az ujpesti műiparosok igen szép műipari tárgyakkal. A kiállitás egyik érdekessége lesz a műkedvelők munkáinak bemutatása, kik egymással versenyezve festményekkel, faragással stb. vesznek részt a kiállitáson. A kiállitás megnyitását megelőző hangverseny művészi esemény számba fog menni ének, zongora, hegedü, fuvola számaival és egy érdekes felolvasással. Jövő számunkban részletes leirása lesz ugy a hangversenynek, mint magának a kiállitásnak. A kiállitáson résztvevőknek ez uton is tudomására hozza a rendezőség, hogy a művek folyó hó *11-től 16-áig* küldendők be a községháza II. emeletén levő kiállitási helyiségbe naponként d. u. 3 órától 7-ig.

— **Halálozás.** Idősb *Berényi Antal* f. é. április hó 28-án életének 66-ik évében jobblétre szenderült. Hült tetemeit f. é. április 30-án nagy részvéttel kisérték ki az ujpesti sirkertbe. Az elhunytban *Berényi Antal* községi jegyző az édesatyát gyászolja.

— **Uj járásbirósági — épület Ujpesten.** Az igazságügyminiszterium uj, egészen külön álló épületet és fogházat óhajt épiteni Ujpesten a kir. járásbiróság számára s e czélre egy 600—700 □-ölnyi területetet kér a községtől. Ha megkapja, akkor az épitkezést még az idén megkezdi s jövő évben már lemond a községházában elfoglalt helyiségek ingyen használatáról. E kérdésben a községi képviselőtestület legközelebbi közgyülésén fog határozni.

— **Ujabb ovodák.** A közoktátásügyi miniszter az 1905-ik évnek folyamán még 2 ovodát akar felállitani, ha Ujpest községe biztositja az eddigi ovodák részére már megadott járulékokat. Az ez irányu ajánlat a község részéről f. é. szeptember hó végéig megteendő.

— **Házi estély.** Pajzán jókedv és fesztelen otthoniasság jegyében folyt le az U. T. E. tánczi skolájának szombat esti házi estélye. A résztvevők egy igazán kedves éjjel emlékével hagyták el a Széchenyi kávéház külön helyiségét, hogy még aznap délelőtt megszemlélhessék azok diadalmas működését a népszigeti pályán, kik nekik az élvezetes estét nyujtották. A táncz mindvégig virágos jókedvben vasárnap reggel 5 óráig tartott s csak a májusi nap aranysugarai vetettek véget a szép mulatságnak. Jelenvoltak: *Asszonyok:* Arányi K.-né, özv. Deutsch J.-né, Hubay Gusztávné, Hőberth Béláné, Hecht Lipótné, Jänisch Dezsőné, Seidner Jakabné, Steiner Mórné, Schwartz Lipótné, Szalkay Sándorné, özv. Waldhauser J.-né, Klein A.-né, Rosenberg Mórné, Weisz Ignáczné stb. *Leányok:* Arányi Paula, Deckner Nővérek, Deutsch Rózsi, Guttmann Blanka, Hubay Gaby, Hőberth nővérek, Hecht Stefi, Jänisch nővérek (Budapest), Bornstein Irén, Klein Berta, Ladányi Margit, Leopold Ilona (Dejtár), Póth Erzsike, Rosenberg Szerén, Schwartz Elza, Szalkay Ida, Waldhauser nővérek, Weisz Linci, Weisz Adi stb.

— **Az asztalos ipar fejlesztése ez müvelődése szempontjából** az ujpesti m. kir. áll. faipari szakiskola helyiségeiben a helybeli asztalos iparosmesterek részére f. évi május 8-ától kezdve az igazgatóság felügyelete alatt, könyvtárórát nyit. — A könyvtáróra minden vasárnap délelőtt 9 órától 11 óráig tart, melyen tanulmányozás czéljából az intézet összes szakmunkái és folyó iratai az iparos urak rendelkezésére bocsáttatnak. Reméljük, hogy ezen a mai kor követelményeinek kielégitését elősegitő alkalmat iparos uraink saját érdekükben elmulasztani nem fogják.

SPORT.

Football mérkőzések.

Az elmult vasárnap nem kevesebb, mint négy football-matsch került eldöntésre a népszigeti pályán. Délelőtt az *Ujpesti Torna Egyesület* csapatai küzdöttek az *Ujpesti Törekvés Football Club* első és második csapatával. Mindkét mérkőzés az U. T. E. fényes győzelmével végződött, amennyiben *15-ször* rugta be a labdát a Törekvés kapujába, anélkül, hogy ezek csak egyszer is képesek lettek volna goallövéshez jutni. Az U. T. E. II. csapatában Garai, Aranyosi, Ludvig, Szalkai és Mentschl hiányzott, de helyüket a tartalékok jól betöltötték. Az első csapatból szintén öt játékos hiányzott: Prácser, Herczeg, Barcsay, Szabó és Kuschner, helyüket Aranyossy, Novák, Lebovics, Faragó és Rozmann II. nagy ambicióval és tudással pótolták, ugy hogy az összjáték nem is szenvedett a tartalékok miatt. Nem érdektelen felemliteni azt sem, hogy az utolsó négy felsorolt játékos előzőleg már második csapatok matschét is végigjátszotta. A Törekvés Football Club még nincs formában. Egyes játékosoktól láttunk náluk szép dolgokat, de ezek munkáján is látszott a training hiánya. A sulyos vereség ne késztesse csüggedésre őket; oly játékosokkal mint: *Grimon, Haspra, Weisz, Szabó II. Lévai stb.* szorgalmas training után visszanyerhetik régi formájukat és ismét méltó riválisai lehetnek az U. T. E.-nek, mint az elmult években is voltak. Meg kell dicsérnünk az összjátékra való hajlamukat és különösen fair és csöndes, szónélküli játékmodorukat. Reméljük, hogy legközelebb, már sikerükről is beszámolhatunk.

Délután a *Magyar Uszó Egyesület* és a *33-as Football Club* első és második csapatai mérték össze erejüket. Az érdekes mérkőzéseket nagyszámu budapesti közönség nézte végig, bebizonyitva azt, hogy a népszigeti pályát a fővárosi csapatok és közönség egyaránt megkedvelte. Mindkét mérkőzésen a 33-asok nagyobb tudással, de kevesebb szerencsével játszottak ellenfelüknél s igy jobb játékuk daczára eldöntetlen eredményekkel kellett beérniök. A mérkőzések lefolyásáról alábbiakban számolunk be:

U. T. E. I. 9:0 győz az ujpesti Törekvés I. ellen. Az U. T. E. győzelme biztos volt, de a nagy goal arány mégis meglepő. U. T.E. állandóan támad és szép összjátékával zavarba hozza ellenfelét, mely csakhamar védelemre szorul. Az első félidőben 5, a másodikban 4 goalt lő az U. T. E. Fejér (4), Aranyosi (3), Petz (1) és Molnár I. (1) révén. Kéméndi biráskodásával, mindkét csapat meg volt elégedve.

U. T. E. II. 6:0 győz az ujpesti Törekvés II. ellen. Itt is U. T. E. a helyzet ura és mindkét félidőben 3—3 goalt rugva fölényes győzelmet arat. A goalokat Faragó (2), Bier, Hänisch, Gulácsy és Lebovics rugta. A Törekvés kapusa, Grim gyönyörüen védett. Rottenburg jó biró volt.

33-as F. C. I. — M. U. E. I. 2:2 eldöntetlen. Változatos játék, melyet M. U. E. lerohanásokkal, 33-as ellenben szép összjátékkal vezet. M. U. E. védelme kitünő.

33-as F. C. II. — M. U. E. II. 0:0 eldöntetlen 33-as fölényben van és csatárai határozatlanságán, valamint a M. U. E. szerencséjén mulik, hogy goalt nem rugnak.

Május 8-án bajnoki mérkőzés lesz a népszigeten az U. T. E. és a Postatakarékpénztári Tisztviselők egyletének csapatai közt.

Kinevezés. Az U. T. E. vezetősége a szigeti pálya biztosává *Reiser* Henriket nevezte ki. Nevezett agilis müködését már is megkezdte.

Előkelő varró-intézet-megnyitás.

Ujpest és Rákospalota intelligens közönségének érdeklődését kivánom felhivni azon hézagpótló intézményre, melyet Ujpesten létesiteni szándékozom.

Czélja a jobb családok leányait és asszonyait

a női ruha-szabás és varrásban

alaposan kiképezni.

Miután iskolám czélja az, hogy a növendékek a legegyszerübb ruhától, a legelegánsabb utczai- és estélyi-öltözetek, sőt a korhű jelmezek elkészitésében tökéletes kiképzést nyerjenek, kizárólag csakis saját maguknak dolgoznak.

A tanfolyamra feltétlenül müvelt uri családok hölgyei vétetnek fel.

Bővebb felvilágositást nyujt saját lakásán.

Trozonyi Gézáné 6—12

Ujpesten, Deák-utcza 59. szám Külön villa.

Ujpesti Takarékpénztár részvény-társaság.

Üzletkörünkbe az osztálysorsjáték árusitását felvéve, van szerencsénk t. üzletfeleinket fölhivni, hogy a Magy. kir. szab. XIV. osztálysorsjáték I. osztályára, melynek huzása már május hó 17-én megkezdődik, a sorsjegyeket nálunk mielőbb megrendelni sziveskedjenek.

Sorsjegyeinket az előnyösen ismert budapesti Belvárosi Váltóüzletné szereztük be, hol már eddig is a legtöbb és legnagyobb nyeremények fizettettek ki, i. p.

a	823. számra	1/4	részben	K 605.000.
„	17289. „	8/8	„	„ 400.000.
„	70958. „	1/4	„	„ 100.000.
„	31267. „	1/1	„	„ 30.000.
„	48670. „	8/8	„	„ 30.000.
„	54150. „	8/8	„	„ 30.000.
„	75309. „	8/8	„	„ 30.000.
„	835. „	1/4	„	„ 20.000.
„	48684. „	8/8	„	„ 20.000.

A sorsjegyek hivatalos vételára:

1/1 sorsjegy K 12.—, 1/2 sorsjegy K 6.—, 1/4 sorsjegy K 3.—, 1/8 sorsjegy K 1.50.

25. kpv.
III. 9.

Hirdetmény.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye központi választmánya az 1899. évi XV. t.-cz. 146. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az

országgyülési képviselőválasztóknak az 1905-ik évre összeállitott ideiglenes névjegyzékei,

valamint a folyó évre érvényes állandó névjegyzékből a kiigazitás alkalmával kihagyottak névjegyzékei

a rendezett tanácsu városokban, melyek külön képviselő-küldési joggal nem birnak és nagyközségekben, valamint a kisközségekben, utóbbiakban a körjegyzők székhelyén,

a város-, illetőleg községházán

folyó évi május hó 5-től május hó 25-ig bezárólag közszemlére kitétetnek,

hol ezen névjegyzékek reggeli 8 órától déli 12 óráig mindenki által megtekinthetők és délután 2 órától 6 óráig lemásolhatók.

A választók névjegyzéke ellen az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 44. §-ában felsoroltak felszólalhatnak és a felszólamlások az illető városi vagy községi elöljáróságnál, illetőleg körjegyzőnél az 1899: XV. t.-cz. 151. §-a értelmében folyó évi május hó 5-től május hó 15-ig irásban benyujthatók.

(44. §. A névjegyzék ellen saját személyet illetőleg bárki felszólalhat.

Ezenkivűl mindenkinek jogában áll azon választó-kerületben, melyhez tartozó valamely község névjegyzékébe felvétetett, bármely jogtalan felvétel vagy kihagyás miatt a névjegyzék ellen felszólalni.

A felszólalások irásban adandók be és egy beadványba több egyénre vonatkozó felszólalás is foglalható.

A felszólalónak kivánságára beadványáról téritvény adandó.)

A felszólamlások szintén mindenki által megtekinthetők és azokra, azok részéről, a kik felszólalni jogositva vannak, az észrevételek május hó 16-tól 25-ig irásban ugyanott beadhatók.

A központi választmány mindazokat, a kik a kiigazitási eljárás alkalmából azért nem vétettek fel az ideiglenes névjegyzékbe, mert az 1903. évre a III-ad osztályu kereseti adójuk végérvényesen megállapitva nem volt; külön is figyelmezteti arra, hogy az 1905. évi választási névjegyzékbe való felvétel iránt netalán fennálló igényüket — a most már végérvényesen kivetett 1903. évi adójuk alapján — a fent kitüzött határidőben beadandó felszólalás alakjában érvényesitsék.

A vármegye összes választóinak, valamint a kihagyottaknak névjegyzékei egyidejüleg szintén folyó évi május hó 5-től 25-ig Budapesten, a vármegye székházában (közigazgatási kiadóhivatal, I. emelet) is közszemlére kitétetnek és ott megtekinthetők.

Kelt Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye központi választmanyának Budapesten, 1904. évi április hó 16-án tartott ülésből.

Agorasztó Tivadar s. k.
vármegyei tb. főjegyző
mint a központi választmány jegyzője.

Beniczky Lajos s. k.
alispán,
mint a központi választmány elnöke.

Kiadó

Arpád-ut 4. sz. házban

üzlethelyiségek lakással s még kissebb-nagyobb lakások azonnal is kiadók

Zongora-órákat

ad intelligens nő, szerény dijazással, egyeseknek, valamint csoportokban lakásán,
Czim a kiadóhivatalban.

Egy jó házból való leány, ki irni és olvasni tud, nyomdánkban mint tanulóleány fizetéssel felvétetik.

Kiváló szerencse Töröknél

Felülmulhatatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek: csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 K nagy jutalmat az 57680. sz. sorsjegyre,

a 100.000 K főnyer.	a 74366	sz. sorsj.-re		a 80.000 K főnyer.	a 83061.	sz. sorsj.-re
a 100.000 „	„ az 52528	„	„	a 70.000 „	„ a 81161.	„	„
a 100.000 „	„ a 94780	„	„	a 70.000 „	„ az 5498.	„	„
a 90.000 „	„ a 109780	„	„	a 60.000 „	„ az 51613.	„	„
a 90.000 „	„ a 83610	„	„	a 60.000 „	„ a 76347.	„	„
a 90.000 „	„ a 92787	„	„	a 50.000 „	„ a 4036.	„	„

és ezeken kivül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban ujból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**, 1 à **200.000**; 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**, 1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**, 8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb; összesen **55.000, nyeremény és jutalom 14,459.000 korona összegben.**

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerü árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt. —75. vagy K 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1 50 K 3.—
1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.—; 1/1 „ „ „ 6. — „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük.

Hivatalos tervezett díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. május hó 17-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, **miután a huzás már május 17. és 18-án lesz.**

TÖRÖK A. ÉS T^SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut **46/a.** I. fiók: **Váczi-körut 4 a.** II. fiók: **Muzeum-körut 11/a.** III. fiók: **Erzséber-körut 54 a.**

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa bankháza Budapest**

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { **utánvételezni kérem** / **postautalványnyal küldöm** / **mellékelem bankjegyekben** *(bélyegekben.)* } **A nem tetsző törlendő.**

Pontos czim: { _____ _____ _____ }

Nyomatott Fuchs Antal és József kő- és könyvnyomdájában Ujpest, István-tér 9. szám.